

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

477. meddelelse. 6. marts 1952.

A. Forsøgsresultater.**Sortsforsøg med foderærter og kogeærter 1949-51.***Foreløbig meddelelse.*

Forsøgene er udført på lermuld ved Lyngby og Tystofte og på sandmuld ved Studsgaard, Borris og Tylstrup. Ærterne er gødet med 100-200 kg superfosfat og 200-300 kg kaligødning pr. ha.

I 1949 og 1950 er ærterne sået sidst i marts eller først i april og i 1951 omkring 20. april. Rækkeafstand 40 cm. Udsæden, der blev varieret efter kornvægt og spireevne, var 200-270 kg pr. ha, for den småfrøede Atomært dog kun 150-160 kg pr. ha.

Udbyttet er bestemt af frø og halm ved modenhed samt af grønafrøden ved afhugning ca. 14 dage efter begyndende blomstring. Der er opnået et godt udbytte undtagen ved Lyngby i 1950 og ved Tylstrup i 1951, hvor væksten blev hæmmet af tørke. Kogeærterne har været noget beskadiget af ærteviklerens larve, mest ved Tystofte og navnlig i 1950.

A. Ærtesorter høstet ved modenhed.

Foruden udbyttet af frø og halm er der bestemt kornvægt samt for kogeærter tillige kogetid. I tabel 1 og i bilaget er sorterne opført under henholdsvis foderærter og kogeærter, i rækkefølge efter frøudbytte i gennemsnit af alle forsøg:

Tabel 1.

	hkg pr. ha		Forholdstallet for frøudbytte	mg pr. frø	Dato for		Kogetid i minutter
	frø ¹⁾	halm			begynd. blomstr.	modning	
Foderærter:							
Svaløf Brioaert	25.7	34.7	110	240	17/6	3/8	—
Weibulls Parvusært.	24.8	32.8	106	194	18/6	1/8	—
Weibulls nr. 047 . . .	24.8	33.2	104	218	18/6	1/8	—
Glænært Trifolium.	22.8	43.0	97	221	28/6	17/8	—
Atomært	18.9	47.5	81	112	6/7	22/8	—
Kogeærter:							
Øtøfte Flavoaert	23.9	39.1	102	240	20/6	9/8	87
Weibulls Klosterært.	23.8	38.8	102	187	18/6	10/8	72
Kronært nr. 101	22.7	37.9	97	241	28/6	8/8	98

¹⁾ med 15 pct. vand.

Beskrivelse af de enkelte sorter.

Foderærter:

Svaløf Briocært fra Sveriges Utsädesförening, Svaløf, er udvalgt efter krydsning mellem svaløfsorterne Torsdagsært II og Soloært. Den har givet stort frøudbytte især ved Lyngby, men ret lavt halmudbytte. Sorten har rødviolette blomster. Den blomstrer og modner meget tidligt og har en svag vegetativ udvikling. Frøene er store og lysgrågrønne.

Weibulls Parvusært fra W. Weibull A/B, Landskrona, er udvalgt efter krydsning mellem Weibulls Monopolært og kogeærten Weibulls Ambrosia. Den har givet et stort frøudbytte, særlig ved Borris, og mindst udbytte af halm. Sorten har rødviolette blomster, er meget tidlig og har en svag vegetativ udvikling. Frøene er knap middelstore, grågrønne, nogle violetprikkede.

Weibulls foderært nr. 047 fra W. Weibull A/B, Landskrona, er udvalgt efter krydsning mellem Svaløf Soloært og Gråært. Den har givet stort frøudbytte, særlig ved Borris, men lavt halmudbytte. Sorten har rødviolette blomster, er meget tidlig og har en svag vegetativ udvikling. Frøene er lysegrå, enkelte med rødligt skær.

Glænøært Trifolium fra Aktieselskabet Trifolium Frø, København, er udvalgt af den gamle Trifolium Glænøært. Den har givet knap middel frøudbytte og stort halmudbytte. Sorten har rødviolette blomster, og den blomstrer og modner sent. Frøene er middelstore, lidt kantede og gråbrunt marmorerede.

Atomært er tiltrukket af direktør V. Poulsen, Grenaa, ved linieudvalg efter frø fundet i gul lupin. Den har givet lavest udbytte af frø, 20—25 pct. under forannævnte sorter, men meget stort udbytte af halm. Atomært har rødviolette blomster og meget små frø, udsædsmængden er kun ca. 150 kg pr. ha. Frøenes farve varierer fra grågrønne til svagt brunlige, de fleste violetpunterede. Sorten har en meget kraftig vegetativ udvikling og små, mørkegrønne blade. Den blomstrer og modner meget sent, og ligner i de fleste henseender sandært, »Peluschker«.

Kogeærter:

Øtofte Flavocært fra Danske Landboforeningers Frøforsyning og Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger, er udvalgt efter krydsning mellem Gul Snedingeært og Svaløf Soloært. Den har givet stort udbytte af frø og godt middelstort af halm. Sorten har store hvide blomster og ret opret vækst. Den er middel-tidlig. Frøene er store og gule og koger ret hurtigt.

Weibulls Klosterært fra W. Weibull A/B, Landskrona, er udvalgt efter krydsning mellem weibullssorterne Monopol- og Ambrosiaært. Den har givet stort udbytte af frø og middelstort af halm. Sorten har en opret vækst, hvide blomster og blomstrer ret tidligt. Frøene er knap middelstore, hvidgule og koger hurtigt.

Kronært nr. 101 fra Sydfyns Frøavl A/S, Svendborg, er udvalgt af Kronært Edelgaard. Den har givet lidt lavere udbytte af frø og halm end de 2 førstnævnte kogeærter. Sorten har store hvide blomster, som sidder tæt samlede i en roset eller krone. Den er middeltidlig og har meget grove stængler med højt ansatte bælg. Frøene er store og hvidgule og har krævet lidt længere kogetid end forannævnte kogeærter.

B. Ærtesorter afhugget i grøn tilstand.

I forsøgene er de enkelte sorter afhugget ca. 14 dage efter begyndende blomstring. I grønafrøden er tørstofindholdet bestemt i alle forsøg, og i 1951 blev der i foderærter endvidere i 3 forsøg bestemt indhold af rå- og renprotein.

I tabel 2 og i bilaget er sorterne opført under henholdsvis foderærter og kogeærter i rækkefølge efter tørstofudbytte:

Tabel 2.

	hkg pr. ha		Forholdstal for tørstofudbytte	pct. tørstof	Dato for		kg pr. ha ¹⁾	
	tørstof	grønmasse			begnd. blmstr.	afhugning	råprotein	renprotein
Foderærter:								
Atomært	50.1	290	130	17.3	6/7	19/7	747	559
Glænøært Trifolium	45.1	269	117	16.8	28/6	10/7	736	560
Weibulls nr. 047 . . .	35.9	190	93	18.9	16/6	1/7	435	340
Weibulls Parvusært	35.3	181	91	19.5	16/6	1/7	483	360
Svaløf Briocært	32.6	186	84	17.5	17/6	1/7	472	362
Kogeærter:								
Øtofte Flavøært	39.6	233	103	17.0	20/6	4/7	—	—
Kronært nr. 101	37.7	206	98	18.3	23/6	6/7	—	—
Weibulls Klosterært	32.6	190	84	17.2	18/6	3/7	—	—

¹⁾ gennemsnit af 3 forsøg i 1951.

Atomært er meget sildig og har ved afhugning 19. juli givet størst udbytte af grønmasse, tørstof og råprotein, undtagen ved Lyngby.

Glænøært Trifolium er sildig og har ved afhugning 10. juli givet meget stort udbytte af grønmasse, tørstof og protein, særlig ved Lyngby.

Weibulls foderært nr. 047 er meget tidlig. Ved afhugning 1. juli har sorten givet lavt udbytte af grønmasse og tørstof og lavest udbytte af protein.

Weibulls Parvusært, der også er meget tidlig, gav lavest udbytte af grønmasse og lavt udbytte af tørstof og protein.

Svaløf Briocært, der ligeledes er meget tidlig, har givet lavt masseudbytte, lavest tørstofudbytte og lavt udbytte af protein.

Øtofte Flavøært er ret tidlig og har ved Lyngby og Tystofte givet ret stort masseudbytte og godt middelstort tørstofudbytte.

Kronært nr. 101 er middeltidlig og har givet omtrent middelstort udbytte af grønmasse og tørstof.

Weibulls Klosterært er tidlig og har givet lavt masseudbytte og lavest tørstofudbytte.

Bilag findes på bagsiden.

Bilag til 477. meddelelse.

Sortsforsøg med ærter 1949—51.

	Lyng- by	Tys- tofte	Studs- gaard	Borris	Tyl- strup	1949	1950	1951
A. Høstning ved modenhed, hkg frø pr. ha. med 15 pct. vand.								
Antal forsøg:	3	3	2	2	3	3	5	5
Foderærter:								
Svaløf Brioært	27.8	30.6	24.6	28.4	17.4	29.0	26.6	22.7
Weibulls Parvusært . .	23.5	32.8	24.0	30.5	15.1	27.6	24.0	23.8
Weibulls nr. 047	22.7	32.1	23.2	33.6	12.6	27.4	23.5	23.2
Glænært Trifolium . .	24.8	26.7	25.8	21.6	16.1	25.7	25.7	18.1
Atomært	18.5	19.8	23.8	14.5	18.3	18.9	23.7	14.1
Kogeærter:								
Øtofte Flavøært	22.4	29.5	27.0	26.8	16.0	27.5	23.3	22.4
Weibulls Klosterært . .	22.6	30.8	26.0	24.5	15.9	27.6	22.6	22.6
Kronært nr. 101	21.8	28.3	27.8	20.8	16.1	26.0	22.1	21.4
B. Afhugning i grøn tilstand, hkg tørstof pr. ha.								
Antal forsøg:	3	3	2	—	2	2	4	4
Foderærter:								
Atomært	48.3	53.2	59.4	—	38.8	56.2	48.2	49.0
Glænært Trifolium . .	52.5	47.5	49.1	—	26.2	54.8	36.8	48.5
Weibulls nr. 047	35.7	39.0	43.4	—	23.7	44.9	32.3	34.9
Weibulls Parvusært . .	34.4	40.1	40.2	—	24.6	41.8	30.9	36.5
Svaløf Brioært	35.2	35.9	35.9	—	20.6	39.6	28.0	33.8
Kogeærter:								
Øtofte Flavøært	44.3	45.4	39.1	—	24.2	52.0	31.9	41.1
Kronært nr. 101	39.2	42.6	43.7	—	22.0	48.2	28.2	41.9
Weibulls Klosterært . .	35.6	37.5	32.5	—	21.0	46.4	23.8	34.6

Abonnement på korte meddelelser fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur kan tegnes på ethvert postkontor og hos postbudet under navn af »Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur«.

Abonnementsprisen er 3 kr. om året, postpenge iberegnet.

Anmeldelse om adresseændring må indgives til postvæsenet.

Trykt i 16.000 eksemplarer.